

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ

- ମାଲକ୍ତା ଲେଭେଲ୍ ପଞ୍ଜି, ଅର୍ଥାତ୍ କ୍ଷେତ୍ର ଚାନ୍ଦେଲ୍ ସଂରଚନା ଓ କ୍ଷେତ୍ର ଡ୍ରେନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ରଡ୍ ସକାଶେ କୃଷକ ସଙ୍ଗଠନ ବାରା ପ୍ରଣୀତ ଜଳଯୋଗାଣ ଓ ନିୟମାବଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଚେତନ ହେବା ।
- ଜଳଯୋଗାଣର ସମୟ ସୂଚୀପ୍ରତି ସମ୍ୟକ୍ ଦୃଷ୍ଟିଦେବା ।
- ଗୌଣ ବା କ୍ଷେତ୍ର ଚାନ୍ଦେଲରେ ଥିବା ସଂରଚନାଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ଷତି ଘଟାଇ ବା ଅବଳବଦଳ କରି ଜଳଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ନ କରିବା ।
- ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବା ପାଲି ବା ସମୟ ପୂରିଯିବା ପରେ ଜଳଯୋଗାଣ ପଥକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବନ୍ଦ କରିବା ।
- ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ଜଳସେଚନ ପଞ୍ଜିକୁ ଉଚିତରୂପେ ବିନିଯୋଗ କରିବା ।
- ପାଲି ବା ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉନାଥାଏ, ତେବେ ଅନ୍ୟ କୃଷକର ଜମିକୁ କ୍ଷତି ନ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ଜଳର ଗତିପଥ ବଦଳାଇଦେବା ।
- ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳସେଚନ ପଞ୍ଜି ଅନୁସରଣ କରିବା ।
- ଜମି ଓ ପାଣିକୁ ଯେପରି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରିବ ସେଥି ସକାଶେ ଜମିକୁ ଠିକଭାବେ ସମଚାଳନ କରିବା ଏବଂ ଖାଲୁଆ ଜାଗାରେ ଯେପରି ପାଣି ଜମି ନ ରହେ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିଦେବା ।

- ନିୟମିତ ଭାବରେ ଏବଂ ଯଥା ସମୟରେ ଜଳସେଚନ ଫିସ୍, ଜଳକର ଓ ମରାମତି ବାବଦ ଦେୟ ବାଖଲ କରିବା ।
- ଜଳର ଅପବ୍ୟବହାର / ଅପଚୟ, ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟସୀମାରୁ ଅଧିକ ଜଳର ବ୍ୟବହାର ଇତ୍ୟାଦିକୁ ରୋକିବା ।
- ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ବାରା କ୍ଷେତ୍ର ଚାନ୍ଦେଲ୍ / କ୍ଷେତ୍ର ଡ୍ରେନ୍ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ନ କରିବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ବାରା ଛିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ଚାନ୍ଦେଲ୍ / କ୍ଷେତ୍ର ଡ୍ରେନ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଉକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ହେଉଥିବା ବ୍ୟୟ / ଶ୍ରମ ବହନ କରିବା ।
- ଜଳସେଚିତ କ୍ଷେତ୍ର, ଜଳସେଚିତ କ୍ଷେତ୍ରର ମାପ, କୂଅ / ଝରଣାବେଳ୍ / ବୋରିଂ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଜଳସ୍ତର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା, ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସକାଶେ ଫସଲକଟା ପରୀକ୍ଷଣମାନ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ସକାଶେ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେବା ।
- କୃଷକ ସଙ୍ଗଠନର ନିଷ୍ପତ୍ତିମାନ ମାନି ଚଳିବା ।
- ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଚଳିତ ଲୋକାଚାର ପ୍ରଥାଗୁଡ଼ିକୁ ମାନ୍ୟତା ଦେବା ।

କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଭୂମିକା ଓ ଦାୟିତ୍ୱ

(Roles and responsibilities of Pani Panchayat Member under OIIPCR)

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ – ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଜଳସେଚନ ଓ ବୃକ୍ଷିକର ସମ୍ପର୍କ

ଓଡ଼ିଶା ଜଳବାୟୁ ସହଚଳାଳ କୃଷି ନିମନ୍ତେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ
ଓ
ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସହାୟତା ଏକକ
ସେବାକ୍ଷମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ସହଭାଗୀ ସେତ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
ଜଳସମ୍ପଦ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ କ'ଣ ?

- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ କହିଲେ ବୃହତ, ମଧ୍ୟମ, କ୍ଷୁଦ୍ର, ଉଠା ଓ ବୃହତ ଉଠା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନସ୍ଥ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ଭିତରେ ଗଠିତ ଜଳବ୍ୟବହାରକାରୀ କୃଷକ ସଙ୍ଗଠନକୁ ବୁଝାଏ ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଗୁଡିକୁ ସଶକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତକୁ ଆଇନଗତ ସହାୟତା ଦେବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ ଓ ଓଡ଼ିଶା ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ନିୟମାବଳୀ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୫.୧୧.୨୦୦୨ ଓ ୨୩.୦୪.୨୦୦୩ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର ସାଧାରଣ ନିକାୟ ଜଳ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନସ୍ଥ ଜଳଭଣ୍ଡାର ଜଳରୁ ମତ୍ସ୍ୟ ଚାଷ କରୁଥିବା ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀ ମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଭୂମିକା

- ଜଳ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ/ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବେ ।
- ଜଳର ଉପଲବ୍ଧତା, ବର୍ଷନ, କେନାଲ ଓ ଆଉଟଲେଟ ଗୁଡିକ ଖୋଲିବା/ ବନ୍ଦ କରିବା ଏବଂ ଜଳଯୋଗାଣର ଅବଧି ସମ୍ପର୍କିତ ସୂଚନା ହାସଲ କରିବେ ।
- ଜଳର ଉପଲବ୍ଧତା, ମୂଲ୍ୟ କିମ୍ବା ଏବଂ ବଜାର ର ଚାହିଦା ମୁତାବକ ଚକସ୍ତରୀୟ ଏବଂ ପଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରୀୟ ଖରିଫ୍ ଏବଂ ରବି ଋତୁ ପାଇଁ ଫସଲ ଖସତା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।
- ଫସଲ ଖସତା ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବେ ।
 - » ଉଚ୍ଛା ଢିପ ଜମିରେ ଅଣଧାନ ଫସଲ ଚାଷ କରିବେ ।
 - » ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦି ଏବଂ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ କିମ୍ବା ଧାନ ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରି ଜମିର ଉପଲବ୍ଧ ବତର କୁ ରବି ଋତୁରେ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବେ ।
- ଚକ ସ୍ତରୀୟ ଓ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରୀୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫସଲ ଖସତାକୁ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକରେ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଅନୁମୋଦନ କରିବେ ।
- ଜଳ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କୋଟା ଅନୁସାରେ ଜଳ ପାଇବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଭୂମିକା

- ଫସଲର ଉତ୍ତମ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଉତ୍କୃଷ୍ଟମାନର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ପାଦକତା ର ବୃଦ୍ଧି କରିବେ ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନିକଟସ୍ଥ କୃଷକ ଉତ୍ପାଦକ ସଂଗଠନ ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କରିବେ ।
- କୃଷକ ଉତ୍ପାଦକ ସଂଗଠନର ସହଭାଗିତାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଏକତ୍ରୀକରଣ କରି ବଜାର ସଂଯୋଗୀକରଣ କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ମୂଲ୍ୟରେ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ କରିବେ ।
- ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ କୁ ମଧ୍ୟ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାରରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରି କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟ ଯୁକ୍ତ କରି କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରକ୍ରିୟା କରଣ କରି ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରି ଲାଭବାନ ହେବେ ।
- ଅବ୍ୟବହୃତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳାଶୟ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜଳାଶୟରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ମତ୍ସ୍ୟ ଚାଷ କରିବେ ।

କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଭୂମିକା ଓ ଦାୟିତ୍ବ

(Role & Responsibility of Pani Panchayat Members)

ପାଣିପଞ୍ଚାୟତ – ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଜଳସେଚନ ଓ କୃଷିହିତରେ ସମର୍ପିତ

ଓଡ଼ିଶା ଜଳବାୟୁ ସହନଶୀଳ କୃଷି ନିମନ୍ତେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ
ଓ

ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ସହାୟତା ଏକକ

ସେବାକ୍ଷମ ଉତ୍କଳ ଓ ସହଭାଗୀ ସେତ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଜଳସମ୍ପଦ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

- ଜଳଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି / ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବା ।
- ଜଳର ଉପଲବ୍ଧତା, ବଣ୍ଟନ, କେନାଲ୍ ଓ ଆଉଟଲେଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଖୋଲିବା/ ବନ୍ଦ କରିବା ଏବଂ ଜଳଯୋଗାଣର ଅବଧି ସମ୍ପର୍କିତ ସୂଚନା ହାସଲ କରିବା ।
- ସାଧାରଣ ନିକାୟ ବୈଠକରେ ଭାଗନେବା ଓ ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ।
- ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବା ପାଲି ବା ସମୟ ପୂରିଯିବା ପରେ ଜଳଯୋଗାଣ ପଥକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବନ୍ଦ କରିବା ।
- ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ଜଳସେଚନ ପଦ୍ଧତିକୁ ଉଚିତରୂପେ ବିନିଯୋଗ କରିବା ।
- ଜଳର ଅପବ୍ୟବହାର / ଅପଚୟ , ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟସୀମାରୁ ଅଧିକ ଜଳର ବ୍ୟବହାର ଇତ୍ୟାଦିକୁ ରୋକିବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଦ୍ବାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ଚାମେଲ / କ୍ଷେତ୍ର ଡ୍ରେନ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଉକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ହେଉଥିବା ବ୍ୟୟ / ଶ୍ରମ ବହନ କରିବା ।
- ପାଣି ପଞ୍ଚାୟତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଚାଷୀମାନଙ୍କର ବଳକା କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବିକ୍ରିବଟା ଯୋଜନା ଦ୍ବାରା କୃଷକ ଉତ୍ପାଦକ ସଂଗଠନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରିବଟା କରିବା ।